

de rimedo sendi monon alilanden. Por solvi la mankon mi fine intencis eldoni Esperanto-librojn, ŝangeblajn kontraŭ alilandaj libroj, sed por eldoni novajojn mankas preslitaroj esperantaj kaj kapablaj kompostistoj en tiu ĉi milite ruinigita lando. Pro tio mi estis devigita por la eldono elekti nur tion, kion oni kapablas fotografe represi sen kompostado. Kaj lastatempe mi represeldonis per la elspezo de la universitato la tekston de *Tra la Jaro*, kies represpermeson ni akiris pere de usona samideano, s-ro A. C. Blatt, kiu en la pasinteco estis kun ni en nia lando dum unu kaj duona jaro. Ĝi servos por komencantoj el miaj studentoj kaj por interŝanĝe akiri alilandajn librojn. Kvankam mi ĉiel klopojis por altkvalite eldoni ĝin kiel en aliaj landoj, tamen la rezulto perfidis mian deziron pro la manko de bonaj presmašino, inko, papero kaj tekniko en tiu ĉi lando. Kvankam multe malpli bone farita ol la Londona eldono, tamen ĝi estas unuagrade farita post la milito en nia lando, mi konscience diras al vi, kaj mi kuraĝas ĝeni vin petante vian samideanecan helpon por nia movado en tiu ĉi malfavorata lando.

Mi kore deziras, ke vi bonvolos klopoji per anonco aŭ recenzo en via organo por ke multaj el viaj legantoj bonvolu interŝanĝi siajn librojn kun la represajo por ke ni povu per la represajo multigi Esperanto-librojn en la universitata biblioteko; ĉar mi deziras per sukcesa rezulto de via faro ne nur kontentigi studentojn, sed konstatiĝi al profesoroj ankoraŭ skeptikemaj pri la utilaco de Esperanto, la universalecon de Esperanto.

Mi, reprezentante koreajn Esperantistojn, plej samideane salutas al viaj satataj legantoj.

Ciam sincere via Hengwi Hong.

ISAE-INFORMOJ.

061.22 I.S.A.E.

Membrokotizo por 1953 estas por aktiva membro 12 angla ŝilingoj (abono de Scienca Revuo enkalkulita). Tio en diversaj valutoj egalas al: Argentino 25 pesoj, Aŭstrujo 35 ŝilingoj, Belgujo 85 frankoj, Brazilo 30 kruzejroj, Bulgarujo 500 levoj, Ĉehoslovakio 85 kronoj, Danujo 12 kronoj, Finnlando 400 markoj, Francujo specialaj kotizoj, Germanujo 7 markoj, Hispanujo 60 pesetoj, Italijo 1000 liroj, Japanujo 600 jenoj, Jugoslavio 500 dinaroj, Meksikio 14 pesoj, Nederlando specialaj kotizoj, Norvegujo 12 kronoj, Polujo 7 zlotoj, Svedujo 9 kronoj, Svisujo 7.50 kronoj, Usono 2 dolaroj. Bonvolu pagi tuj al la delegito.

Elektro de Komitato. La alvoko en la antaŭa numero pri elektro de komitatanoj estis publikigita tro malfrue. Nun ni devis lasi al la malnovaj komitatanoj elekti estraron por 1953. Tiu elektro estos preta la 1 marto 1953. Por krei novan komitataton por la periodo 1953-1955 (po 1 komitatano en ĉiu lando kaj po 2 komitatanoj por la sekcioj en Britujo, Francujo kaj Nederlando) ni petas la membrojn voĉdoni per letero al la delegito en 1 monato post apero de tiu ĉi alvoko.

La norvegaj membroj jam elektis s-ron C. Stöp-Bowitz komitatano.

Terminologia sekcio. La estraro de ISAE decidis fondi Terminologian sekcion de ISAE. Provizora adreso: S-ro S. Alexandersson, Ulricehamnsvägen 16 nb, JOHANNESHOV, Svedujo. Ni vokas ĉiujn interesitajn fakulojn al kunlaboro. Anoncu vin membro de la sekcio!

En Italujo estas fondita Itala Scienca Klubo Esperantista. Adreso de la sekretario: S-ro P. Marelli, piazza Napoli 40, MILANO. La sekretario informis ke oni intencas eldoni terminarojn en formo de apartaj folioj por ĉiu fako kun la lingvoj esperanto — itala — angla — germana — franca. Oni komencos per terminaroj pri mekaniko (ilmaſinoj ktp.).

En grava itala teknika revuo *Macchine* aperis artikolo de s-ro Marelli kun titolo *I dizionari tecnici*.

Nova adreso de la germana delegito: D-ro C. Dellian, Haus-Nr. 152, (13a) KELHEIM-OST, Germanujo okcidenta.

Saluto el UEA. „Kiel Estrarano por Fakaj Asocioj mi sendas korajn salutojn de U.E.A.-Estrararo, kun espero ke la venonta jaro alportos grandan sukceson al via ŝatata Asocio. Sincere via David Kennedy”.

Estrararo de ISAE 1952. La Komitato de ISAE elektis estraron kaj revizorojn por 1953 kun jena rezulto: prez. M. Fréchet (Francujo); vicprez. C. Stöp-Bowitz (Norvegujo) kaj G. F. Makkink (Nederl.); gen. sekr. E. D. Durrant (Britujo); sekr.- kasisto S. Alexandersson (Svedujo); anstataŭantoj H. Sirk (Aŭstrujo) kaj M. J. de Lange (Nederlando); revizoroj K. Young kaj A. A. M. Whitehead (Britujo).

S-roj de Lange kaj Young, tamen, sciigis ke ili ne povas akcepti postenojn.

La jarkunveno de ISAE okazos en la kadro de la 38-a Universala Kongreso de Esperanto en Zagreb, Jugoslavio, de la 25-a de julio ĝis la 1-a de aŭgusto 1953. Tagordo laŭ la statuto. Proponoj pri ceteraj demandoj pri traktotaj oni sendu al nia sekretariejo aŭ al sinjoro M. Gjivoje. Vodnikova, 19/II, Zagreb I, Jugoslavio. S-ro Gjivoje, kiu estas komitatano de ISAE, aranĝos la kunvenon por ni.

Sven Alexandersson.

LA FONETIKA EKSPERIMENTO DE RADIO ROMA

414

de W. P. ROELOFS, Nederlando.

003.62 : 411.5

409.35 : 654.16 : 656.7

Mi tre kore dankas unuavice al Radio Roma pro ĝia granda komplezo aranĝi la eksperimenton laŭ mia peto kaj organizi ĝin tiel perfekte, kaj dua- vice al ĉiuj aŭskultintoj kiuj bonvolis sendi raportojn, eĉ se ili povis rapporti nenion alian ol tion, ke ili sukcesis capti tute neniom de la disaŭdigo.

Bedaŭinde kelkaj ne bone komprenis. Kelkaj ja aŭskultis, efektive ion aŭdis, eĉ notis, kaj ne sendis la notojon, opinante ke ĝi tamen ne ĝustas. Nu, en ĉi tiu kazo eraroj ja estis same bonaj kiel korektajoj! Entute mi ricevis 30 pozitivajn raportojn el triangulo kies verticoj troviĝas en Skandinavio, Izraelio, kaj Hispanujo. En tri kazoj (Jugoslavujo, n-roj 2 kaj 3; Francujo, n-roj 11 kaj 12; Nederlando, n-roj 19 kaj 20) du homoj aŭskultis ĝe

la sama aparato, kaj do diferenco en la notado ne baziĝas sur diferenco en la ricevo. Generale la ricevo en tuta Eŭropo estis malbona pro fulmotondroj, perturboj de aliaj stacioj, fado, ktp. Nur kelkaj raportis sufiĉe bonan ricevon. Tamen sufiĉe multaj sukcesis noti preskaŭ la tutan serion de 150 provosilaboj, kaj la malbonaj cirkonstancoj havas almenaŭ tiun avantaĝon ke ili ne flatas la rezulton. Nur unu cirkonstanco havas almenaŭ tiun efikon: la boneco de la pronomo de la italaj geparolintoj. Ĉiu silabo estis dirata dufoje: unu fojon de vira voĉo, kaj unu fojon de virina voĉo. La lasta sonis multe malpli laute, kaj por la plimulto de la aŭskultantoj malpli klare. Car pluraj aŭskultantoj notis aparte por ĉiu el la du voĉoj, mi kalkulis, iom arbitre, en ĉiuj kazoj kie troviĝas nur unu notajo, ĉi tiu notajo kiel du identajn notajojn.

Pro oftaj misaŭdoj kaj ofte grandaj hiatoj de nekonata amplekso en la notoj de la raportintoj, ofte ne estis certe al kiu dirita silabo iu aŭdita silabo respondas, kaj foje (nome en la kazo de n-ro 16) mi ne sukcesis loki plurajn el la aŭditaj silaboj.

Ne ĉiam estas klare, ĉu malgusteco de notajo trovas sian kaŭzon efektive en misaŭdo, aŭ en misnotado post bona aŭdo. Ekzemple: se nederlandano notas *g* por *h*, aŭ *v* por *f*, aŭ franco *j* por *j*, aŭ hispano *h* por *h*, aŭ italo *z* por *c*, la ŝanco estas granda ke temas nur pri malgusta notado. En tiaj kazoj mi metis post la koncernan notacion krisignon. Franca aŭskultinto eksplikite atentigis pri la eblo ke en la komenco li notis *r* por *h* (pro la kartava pronomo pariza de la *r*). Cetere estas interese noti ke ĉiaj historias sonaliĝoj kaj iliaj inversoj retroviĝas ĉi tie, ekz. *k-č; b-v; p-f; l-ü; h-f*; kaj aliaj. La bonega pronomo igis maloftaj certajn intermiksojn kies ploftigo devas esti atendata kun parolantoj kun malpli bona pronomo, ekzemple: *r-l; r-h; b-p; d-t; v-f; s-z; s-š; ktp.* La samo validas por la intermiksoj de la vokaloj.

La silabo. — La materialo konsistis el 150 arbitraj silaboj, materialo ja certe ne ampleksa, tamen por la aŭskultantoj ne malmulte laciga. Ĉiu el la kvin vokaloj troviĝas 30-foje; ĉiu el la konsonantoj aŭ konsonantogrupoj *b, c, ĉ, d, f, g, ĝ, h, ĥ, j, k, l, m, n, p, r, s, ŝ, t, ū; v, z, ks* kaj *ps* troviĝas unufoje antaŭ ĉiu el la kvin vokaloj, kaj ĉiu el la konsonantoj *c, ĉ, f, ĥ, j, k, l, m, n, p, r, s, ŝ, t, ū* troviĝas unufoje post ĉiu el la kvin vokaloj.

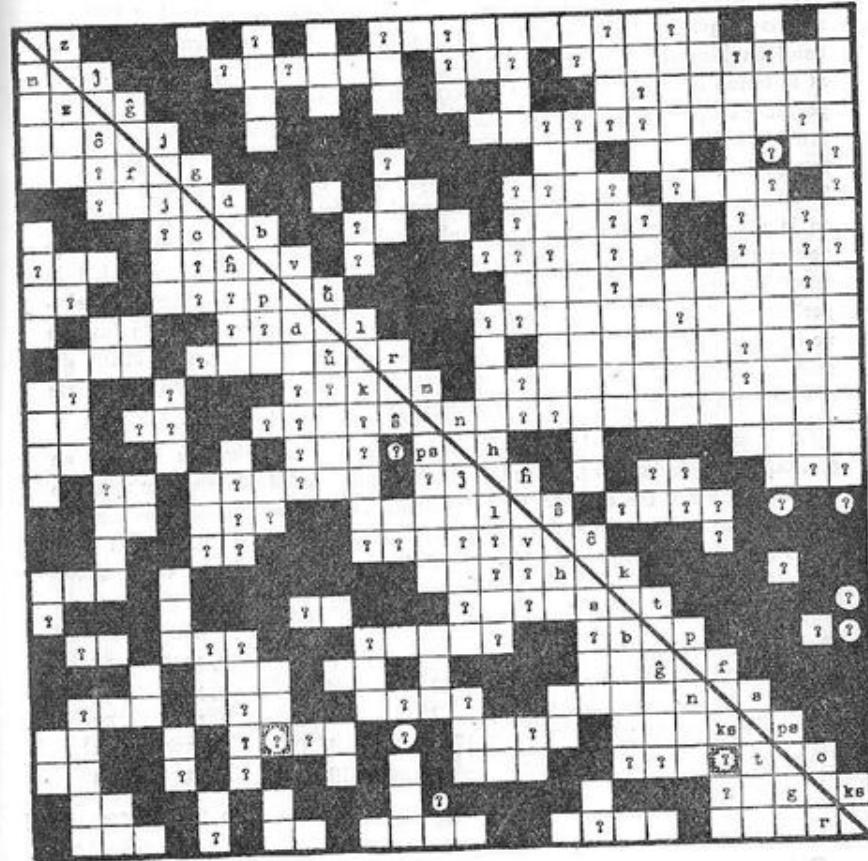
La tabeloj. — En la unua granda tabelo troviĝas unue la nomoj kaj adresoj de la raportintoj kun indikoj pri la kvalito de la ricevo kaj eventuale pri la kvalitoj de la observintoj. Poste sekvas la 150 silaboj: en la supra vico troviĝas iliaj numeroj, kaj tuj sub ili la diritaj silaboj. En la subaj kolumnoj troviĝas la aŭditaj silaboj, aranĝitaj laŭ la observintoj kies numeroj troviĝas en la plej maldekstra kolumno. Por ke la materialo havu pli da valoro, mi ja volis publikigi la tuton. Tamen por iom limigi ĝian amplekson ni devis tre malgrandigi la tajpitajn tabelojn. Por tiuj kiuj interesigas pri la detaloj, ĝi tamen estas ankorau legebla.

En la sekvaj tabeloj troviĝas informoj por ĉiu konsonanto(grupo) kiel oni aŭdis ĝin, kaj kiom ofte tiel. Oni legu la legendon inter la du tabeloj. La posta tabelo fakte estas „grafikajo”: la absciso montras pomilojn de korekta

1. Katedrala DRAMKA, Teatralista, GRECIA. 17-jara Gimnastino. Bona Ricevo.		2. Karineta GJIVUJE, 26-jara, JUGOSLAVIO. Studentino kiuj sukcesitis de la same.		3. La virina vico kiuo mi aŭdis ĝin, sed pli klare.		4. Zugen MATIRKO, Rosina, CIRCONOMATO. Maholaj de aliaj stacioj. Bona.		5. Nicolo MISHAJA, Roso, ITALIO. (15-jara). Bono surtuo de la vokaloj ĝis la konsonantoj ĝis la finalo. Komencis ĝi en la konsonantoj kaj finis komencante la tri pli malaltajn.		6. Geno UBBATIS, Ghiaule Monogenis (f.), ITALIO. Bono ne tre bona.		7. Bruno BIGARO, la Spesia, ITALIO. Perturbo dum la elsendo de la lastaj unuoj kvar silaboj notita en la rito. Geno kaŭzis ĝin.		8. Ricardo GUILLAS HAYO, Valencia, HISPAÑUO. Akademiulo ne 84 tri sinjoro, sed 40 silaboj, interpranto, instruktisto. La vokala vico ĝis la konsonantoj.		9. Antonio JUANES MORA, Terracina, HISPAÑUO. Unufoje ĝiaj perturboj ĝis geno 15.		10. Piero BOLLER, Pavia, Italio. Bona.		11. Scirio Paulette, Kulinio, instruktisto. La Gourmande, FRANCIO. Komenco 25 m. 27. a. 8. R. ROSENBERGHANSEN, Midelfart, DANUO. Perturboj porturboj atenuferaj kaj interpranto.		12. Sro Kastor MON ELS, profesoro, 30 m. 31 kaj 50 m. kiu resulcis pli malbona.		13. Andrej ALBROV, Toljatia, FRACIO. Je 51 m. tre ŝemata anekstanto; tria posta transiro al 80 m. Akademio tiam ricevo malbona.		14. B. ŠKARAKSY, Hanza, Igualada, Kataluna, SPANIJO. Bona.		15. G. HABES, Matarija, TURKIO. Bona ricevo.		16. Krome venis raporto el ABDURRAHMAN, Syrijo, Garanmaj, FRANCIO. Britujo, Nederlando, Danujo, kaj Finnlando ke oni aŭ tute ne sukcesis kapti la stacion, al la okazis tiaj perturboj, ke ne eblis noti ion.	
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23	24. 25	26. 27	28. 29	30. 31	32. 33	34. 35	36. 37	38. 39	40. 41										
1. a. 08	2. 08	3. 4	5. 6	6. 7	8. 9	10. 11	12. 13	14. 15	16. 17	18. 19	20. 21	22. 23</																			

-A-		-E-		-I-		-U-	
-A-		-E-		-I-		-U-	
B- 26 B 8101 45,6 799 45 801 45,6	86 B d siv n 82 656 860 38 19	86 B v d 41,6 82 770 116 77 89,6 *	116 B A187 4 40 655 41,6	126 N g 41,6 31 600 170 32	126 N g 41,6 31 600 170 32	-U-	
0- 45 f t Cik diputis 180 45 806 108 93 45,6	45 476 286 47,6 45 345 272 136 91 46	44 345 272 136 91 46 32 0 t diputis 47,6	122 N g 47,6 41 550 120 120 49	122 N g 47,6 41 550 120 120 49	122 N g 47,6 41 550 120 120 49	-U-	
G- 130 0 siatj t 016 870 44 816 46,6	104 0 siv jatutu 1 82 656 116 86,6 19	42 571 143 95 47,6 50 D b 18 41,6	80 0 t diputis et 50 700 120 80 40	80 0 t diputis et 50 700 120 80 40	80 0 t diputis et 50 700 120 80 40	-U-	
B- 65 D 8737 802 50 893 36	50 D b 18 41,6 50 600 289 47,6	48 583 167 41,6 48 583 167 41,6	62 D b 17 62 607 66 17	62 D b 17 62 607 66 17	62 D b 17 62 607 66 17	-U-	
P- 30 P diputis 487 50 480 120 40	20 P diputis 41,6 34 470 318 69	74 M diputis 41,6 50 340 280 120 40	136 P A187 h 37 657 283 108 81	136 P A187 h 37 657 283 108 81	136 P A187 h 37 657 283 108 81	-U-	
0- 21 0 J d 41,6 616 46 98 41,6	61 G d b 1 1 60 640 100 80 40	81 d giv b 1 54 407 802 111 37	111 d b 49 817 102 41	111 d b 49 817 102 41	111 d b 49 817 102 41	-U-	
0- 106 0 J 616 659 347 77	67 G d 11 41,6 42 476 286 95 47,6	76 b d 55 929 71	146 d d11n 42 667 190 47,6	146 d d11n 42 667 190 47,6	146 d d11n 42 667 190 47,6	-U-	
N- 75 H d 5 840 64 682 74 37	150 H d 11 41,6 42 476 430 47,6 24	42 476 286 21,6 41,6 42 476 286 21,6 41,6	67 H A187 f 82 731 281 38	67 H A187 f 82 731 281 38	67 H A187 f 82 731 281 38	-U-	
G- 93 h diputis 169 64 650 80,6 74 ti 37 10,6	9 h diputis 32 437 280 125 82,5	120 h diputis v diputis 38 388 350 106 82,5 o	45 h diputis pit 43 649 310 95 49,6	45 h diputis pit 43 649 310 95 49,6	45 h diputis pit 43 649 310 95 49,6	-U-	
J- 117 J diputis 798 64 909 45,6	35 J diputis 44 404 91 45,6	37 J diputis 50 400 180 80 40	16 J diputis 46 670 43,5	16 J diputis 46 670 43,5	16 J diputis 46 670 43,5	-U-	
J- 16 J diputis 418 46 437 306 41,6	40 J diputis 45 480 280 44,6	45 J diputis 48 479 310 41,7	106 J diputis 50 404 354 21,6	106 J diputis 50 404 354 21,6	106 J diputis 50 404 354 21,6	-U-	
K- 100 K t 0 862 62 386 231 104 115 39,5	220 K diputis 44 272 102 91 45,6	66 diputis 46 272 102 120 109	130 X diputis 37 649 109 64	130 X diputis 37 649 109 64	130 X diputis 37 649 109 64	-U-	
L- 13 40 L 856 48 1000	62 L 64 907 70	62 L 50 840 120	141 L d 44 795 159 45	141 L d 44 795 159 45	141 L d 44 795 159 45	-U-	
M- 120 M n 767 46 913 87	92 M n 58 693 107	110 M n 48 479 396 41,6	48 M n 48 649 182	48 M n 48 649 182	48 M n 48 649 182	-U-	
S- 68 M minid 770 65 693	160 M 80 642 165	84 M 52 423 328 96 77 80,6	10 M 48 958 42	10 M 48 958 42	10 M 48 958 42	-U-	
P- 11 P diputis 474 45 655 286 115 40,6	41 P diputis 43 550 250 116 95 40,6	71 P diputis 48 607 208 120	101 P diputis 82 380 246 115 30,5	101 P diputis 82 380 246 115 30,5	101 P diputis 82 380 246 115 30,5	-U-	
R- 68 R diputis 874 64 802 37	17 R diputis 47 915 44,6	59 R diputis 44 602 32	119 R v 44 954 40	119 R v 44 954 40	119 R v 44 954 40	-U-	
S- 47 f18 7 diputis 616 46 591 97 43,6	65 S diputis 50 600 40	25 S diputis 41 610 244 49	149 S diputis 39 764 106,6 20	149 S diputis 39 764 106,6 20	149 S diputis 39 764 106,6 20	-U-	
S- 35 S diputis 616 46 692 97 43,6	42 610 244 49	44 645 207 114 45,6 23	77 S diputis 56 676 125 71,5 35 18	77 S diputis 56 676 125 71,5 35 18	77 S diputis 56 676 125 71,5 35 18	-U-	
T- 131 P diputis 440 40 280 120 100 50	63 T diputis 48 354 200 187 60,5	107 T diputis 46 355 200 187 60,5	99 T diputis 46 435 174 130 40 b	99 T diputis 46 435 174 130 40 b	99 T diputis 46 435 174 130 40 b	-U-	
U- 65 U diputis 650 46 739 43,6	36 Phu 165 43 40 720 165 43	68 Phu 165 43 40 720 165 43	144 Phu 165 43 41 Av 144 Phu 165 43 41 Av	144 Phu 165 43 41 Av 144 Phu 165 43 41 Av	144 Phu 165 43 41 Av 144 Phu 165 43 41 Av	-U-	
V- 78 b V 488 62 359 36	120 b diputis 48 463 292 41,6	124 V diputis 48 463 292 41,6	125 V diputis 48 463 292 41,6	125 V diputis 48 463 292 41,6	125 V diputis 48 463 292 41,6	-U-	
Z- 80 C diputis 521 62 692 97 39,5	114 C diputis 50 890 300 40	120 C diputis 50 890 300 40	125 C diputis 50 890 300 40	125 C diputis 50 890 300 40	125 C diputis 50 890 300 40	-U-	
X- 156 48 375 160 104 83 42	100 a diputis 80 480 300 40	140 a diputis 80 480 300 40	144 a diputis 80 480 300 40	144 a diputis 80 480 300 40	144 a diputis 80 480 300 40	-U-	
P- 64 F diputis 176 62 386 231 116 77 32,6	102 a diputis 82 692 96 77 32,6	142 a diputis 82 692 96 77 32,6	144 a diputis 82 692 96 77 32,6	144 a diputis 82 692 96 77 32,6	144 a diputis 82 692 96 77 32,6	-U-	
A- 285 996 4,3	230 a diputis 64 809 111	234 a diputis 62 923 9,7	234 a diputis 60 920 90 4,3	234 a diputis 60 920 90 4,3	234 a diputis 60 920 90 4,3	-U-	
G- 42 31 C diputis 209 42 533 310 110 95 47,6	126 K diputis 36 500 220 87 65,6	126 K diputis 36 500 220 87 65,6	126 K diputis 42 338 190 135 95 46	126 K diputis 42 338 190 135 95 46	126 K diputis 42 338 190 135 95 46	-U-	
G- 39 0 diputis 496 48 860 160 40 40	32 656 107 125 82,5 32 656 107 125 82,5	32 656 107 125 82,5 32 656 107 125 82,5	60 0 diputis 54 510 202 111 74 37	60 0 diputis 54 510 202 111 74 37	60 0 diputis 54 510 202 111 74 37	-U-	
G- 78 0 diputis 745 48 860 217 97 43,5	47 745 170 148 37 300 64 386 160 40 40	114 X diputis 60 380 280 40 40	44 674 180 114 45,6 23	44 674 180 114 45,6 23	44 674 180 114 45,6 23	-U-	
G- 76 M diputis 503 40 280 120 100 50	17 M m 11,46 47 745 170 148 37	144 X diputis 60 380 280 40 40	45 675 180 130 43,5	45 675 180 130 43,5	45 675 180 130 43,5	-U-	
G- 84 diputis 890 43 768 165 43	104 X diputis 52 461 384 26,5	104 X diputis 52 461 384 26,5	50 676 180 130 43,5	50 676 180 130 43,5	50 676 180 130 43,5	-U-	
G- 45 0 diputis 745 48 860 217 97 43,5	41 X m 11,46 43 756 206 45,6	41 X m 11,46 43 756 206 45,6	48 675 180 130 43,5	48 675 180 130 43,5	48 675 180 130 43,5	-U-	
G- 78 M diputis 745 48 860 217 97 43,5	130 S diputis 42 642 214 40	130 S diputis 42 642 214 40	52 676 180 130 43,5	52 676 180 130 43,5	52 676 180 130 43,5	-U-	
G- 76 M diputis 503 40 280 120 100 50	82 X diputis 36 446 232 243 36	82 X diputis 36 446 232 243 36	53 676 180 130 43,5	53 676 180 130 43,5	53 676 180 130 43,5	-U-	
G- 84 diputis 890 43 768 165 43	85 R diputis 62 923 9,7	85 R diputis 62 923 9,7	54 676 180 130 43,5	54 676 180 130 43,5	54 676 180 130 43,5	-U-	
G- 44 S diputis 467 43 410 180 40 47	120 S diputis 48 500 220 42	120 S diputis 48 500 220 42	55 676 180 130 43,5	55 676 180 130 43,5	55 676 180 130 43,5	-U-	
G- 78 M diputis 745 48 860 217 97 43,5	130 S diputis 42 642 214 40	130 S diputis 42 642 214 40	56 676 180 130 43,5	56 676 180 130 43,5	56 676 180 130 43,5	-U-	
G- 76 M diputis 503 40 280 120 100 50	82 X diputis 36 446 232 243 36	82 X diputis 36 446 232 243 36	57 676 180 130 43,5	57 676 180 130 43,5	57 676 180 130 43,5	-U-	
G- 84 diputis 890 43 768 165 43	85 R diputis 62 923 9,7	85 R diputis 62 923 9,7	58 676 180 130 43,5	58 676 180 130 43,5	58 676 180 130 43,5	-U-	
G- 45 0 diputis 745 48 860 217 97 43,5	120 S diputis 48 500 220 42	120 S diputis 48 500 220 42	59 676 180 130 43,5	59 676 180 130 43,5	59 676 180 130 43,5	-U-	
G- 78 M diputis 745 48 860 217 97 43,5	130 S diputis 42 642 214 40	130 S diputis 42 642 214 40	60 676 180 130 43,5	60 676 180 130 43,5	60 676 180 130 43,5	-U-	
G- 76 M diputis 503 40 280 120 100 50	82 X diputis 36 446 232 243 36	82 X diputis 36 446 232 243 36	61 676 180 130 43,5	61 676 180 130 43,5	61 676 180 130 43,5	-U-	
G- 84 diputis 890 43 768 165 43	85 R diputis 62 923 9,7	85 R diputis 62 923 9,7	62 676 180 130 43,5	62 676 180 130 43,5	62 676 180 130 43,5	-U-	
G- 44 S diputis 467 43 410 180 40 47	120 S diputis 48 500 220 42	120 S diputis 48 500 220 42	63 676 180 130 43,5	63 676 180 130 43,5	63 676 180 130 43,5	-U-	
G- 78 M diputis 745 48 860 217 97 43,5	130 S diputis 42 642 214 40	130 S diputis 42 642 214 40	64 676 180 130 43,5	64 676 180 130 43,5	64 676 180 130 43,5	-U-	
G- 76 M diputis 503 40 280 120 100 50	82 X diputis 36 446 232 243 36	82 X diputis 36 446 232 243 36	65 676 180 130 43,5	65 676 180 130 43,5	65 676 180 130 43,5	-U-	
G- 84 diputis 890 43 768 165 43	85 R diputis 62 923 9,7	85 R diputis 62 923 9,7	66 676 180 130 43,5	66 676 180 130 43,5	66 676 180 130 43,5	-U-	
G- 44 S diputis 467 43 410 180 40 47	120 S diputis 48 500 220 42	120 S diputis 48 500 220 42	67 676 180 130 43,5	67 676 180 130 43,5	67 676 180 130 43,5	-U-	
G- 78 M diputis 745 48 860 217 97 43,5	130 S diputis 42 642 214 40	130 S diputis 42 642 214 40	68 676 180 130 43,5	68 676 180 130 43,5	68 676 180 130 43,5	-U-	
G- 76 M diputis 503 40 280 120 100 50	82 X diputis 36 446 232 243 36	82 X diputis 36 446 232 243 36	69 676 180 130 43,5	69 676 180 130 43,5	69 676 180 130 43,5	-U-	
G- 84 diputis 890 43 768 165 43	85 R diputis 62 923 9,7	85 R diputis 62 923 9,7	70 676 180 130 43,5	70 676 180 130 43,5	70 676 180 130 43,5	-U-	
G- 44 S diputis 467 43 410 180 40 47	120 S diputis 48 500 220 42	120 S diputis 48 500 220 42	71 676 180 130 43,5	71 676 180 130 43,5	71 676 180 130 43,5	-U-	
G- 78 M diputis 745 48 860 217 97 43,5	130 S diputis 42 642 214 40	130 S diputis 42 642 214 40	72 676 180 130 43,5	72 676 180 130 43,5	72 676 180 130 43,5	-U-	
G- 76 M diputis 503 40 280 120 100 50	82 X diputis 36 446 232 243 36	82 X diputis 36 446 232 243 36	73 676 180 130 43,5	73 676 180 130 43,5	73 676 180 130 43,5	-U-	
G- 84 diputis 890 43 768 165 43	85 R diputis 62 923 9,7	85 R diputis 62 923 9,7	74 676 180 130 43,5	74 676 180 130 43,5	74 676 180 130 43,5	-U-	
G- 44 S diputis 467 43 410 180 40 47	120 S diputis 48 500 220 42	120 S diputis 48 500 220 42	75 676 180 130 43,5	75 676 180 130 43,5	75 676 180 130 43,5	-U-	
G- 78 M diputis 745 48 860 217 97 43,5	130 S diputis 42 642 214 40	130 S diputis 42 642 214 40	76 676 180 130 43,5	76 676 180 130 43,5	76 676 180 130 43,5	-U-	
G- 76 M diputis 503 40 280 120 100 50	82 X diputis 36 446 232 243 36	82 X diputis 36 446 232 243 36	77 676 180 130 43,5	77 676 180 130 43,5	77 676 180 130 43,5	-U-	
G- 84 diputis 890 43 768 165 43	85 R diputis 62 923 9,7	85 R diputis 62 923 9,7	78 676 180 130 43,5	78 676 180 130 43,5	78 676 180 130 43,5	-U-	
G- 44 S diputis 467 43 410 180 40 47	120 S diputis 48 500 220 42	120 S diputis 48 500 220 42	79 676 180 130 43,5	79 676 180 130 43,5	79 676 180 130 43,5	-U-	
G- 78 M diputis 745 48 860 217 97 43,5	130 S diputis 42 642 214 40	130 S diputis 42 642 214 40	80 676 180 130 43,5	80 676 180 130 43,5	80 676 180 130 43,5	-U-	
G- 76 M diputis 503 40 280 120 100 50	82 X diputis 36 446 232 243 36	82 X diputis 36 446 232 243 36	81 676 180 130 43,5	81 676 180 130 43,5	81 676 180 130 43,5	-U-	
G- 84 diputis 890 43 768 165 43	85 R diputis 62 923 9,7	85 R diputis 62 923 9,7	82 676 180 130 43,5	82 676 180 130 43,5	82 676 180 130 43,5	-U-	
G- 44 S diputis 467 43 410 180 40 47	120 S diputis 48 500 220 42	120 S diputis 48 500 220 42					

aŭdo de konsonantoj antaŭ aŭ post ĉiu el la kvin vokaloj. Gi vidigas tuj ĉu la koncerna konsonanto estas klare aŭdebla, kaj la influon de la akompananta vokalo sur tiun klaraŭdeblecon.

La „šaktabuleca” diagramo montras por kiuj konsonantoj minacas, resp. ne minacas intermikso. Nigra kampo (kvadrato) montras ke la konsonantoj troviĝantaj en la sama horizontala vico, resp. en la sama vertikala kolumno estas intermikseblaj; blanka kampo montras ke tia intermikso ne minacas; demandosigno montras ke tia intermikso ne estu rigardata kiel nepre ekskludita. En la tabeloj pri la konsonantoj triangulo (\triangle) montras foreston de ĉia konsonanto. Ja okazas ke oni ne aŭdas diritan konsonanton, kaj ankaŭ ke oni „aŭdas” fakte ne diritan konsonanton. Precipe ofte tio okazas ĉe la konsonantoj *f*, *h*, *h*, *k*, *p*, *s*, *t*, kaj *ü*.

En la supra-dekstra duono mi aranĝis la konsonantojn tiel, ke „parencoj“ konsonantoj estu proksime unu al la alia, dum en la malsupra-maldekstra duono mi klopodis aranĝi ilin en la plej malgranda nombro da grupoj, ene de kiuj intermikso estas tre ne probabla, nome: (*m, z, ĉ, f*), (*j, c, ĥ, p*), (*d, ū, k, ŝ*), (*ps, ſ, l, v, h*), (*s, b, ĝ, n*), (*ks, t, g, r*). Oni povas iom variigi ĉi tiun aranĝon.

Komparante la rezultron de ĉi tiu radio-eksperimento kun rezultoj kiujn mi ricevis en pli fruaj eksperimentoj (per telefono kaj en kunveno de esperantistoj en Nederlando) mi rimarkis kelkajn interesajn diferencojn, ekz. rilate al la influo de la vokalo sur la klarecon de la akompanaj konsonantoj: en la perradia eksperimento montriĝis ke la *u* ne estas tiel taŭga, kiel ŝajnis en la provizora eksperimento. En tio la eksperimentoj nepre akordas, ke ĝenerale la vokalo *i* malfavore influas la klarecon de la apudaj konsonantoj. Rimarkinda estas en la pertelefonaj eksperimentoj la oftega misaŭdo de *s* por *f*, kiu en la perradia eksperimento estas multe malpli ofta. Anstataŭ tamen, en la perradia eksperimento precipe la neaŭdo de konsonantoj estas ofta, kaj la misaŭdoj estas multe pli variaj. Interese estas ankaŭ ke en mia provizora eksperimento okazis oftaj misaŭdoj de *b* kiel *v*, kaj *e* kiel *ü*, dum la inverso ne okazis. En la perradia eksperimento estis proksimume male. Ĉiuj ĉi tiaj diferencoj klare montras, ke oni devas esti singarda en siaj konkluoj. Fakte oni bezonus multe pli ampleksan materialon ol ni nun havas.

La ĉi-malsupra tabeleto montras kiel oni aŭdis la vokalojn: korekte en preskaŭ 96 % de la kazoj. Se oni analizas la aferon, oni rimarkas ke misaŭdo de vokaloj estas tre ofta ĉe iuj aŭskultantoj, kaj preskaŭ tute mankas ĉe aliaj. Ĉi-poste sekvas la vokaloj du po laŭ sinsekvo de malkreskanta kontrasto kaj kreskanta intermikseblo: (*ai, au, io, eu, ae, eo, ou, ei, iu, ao*).

Aüdita	A	E	I	O	U	?	Sumo de l' observoj	Sumo de la eraroj
Dirita								
A	1412	8	2	26	0	0	1448	36
E	10	ĉ. 1336	22	12	4	0	1384	48
I	0	22	ĉ. 1355	2	28	5	1412	57
O	91	7	2	ĉ. 1292	4	0	1396	104
U	2	4	22	26	ĉ. 1319	0	1373	54
				Sume:	ĉ. 7013	299		
						= 42,5 %		

Oni certe ne eraras supozante ke parto de la eraroj fontas el la emulo de la aŭskultantoj aŭdi konatan vorton: *naŭ* anstataŭ *noŭ*, *dum* anstataŭ *dun*, *čiu* anstataŭ *šiū*, *gis* anstataŭ *hif*.

Praktika utilo de la eksperimento. — La senpera kialo por la eksperimento estis la fakteto ke, precipe en rondo de esperantistoj-sciencistoj, oni sentas la bezonon pri help-alfabeto. La nomoj de la konsonantoj en la Zamenhofa alfabeto: *bo, co, ĝo, ktp.* estas tro similaj kaj senvariaj. Efektive jam de pluraj flankoj oni faris proponojn. Ĉi tie mi menciu nur la enketon pri la prononcado de la literoj en preskaŭ 20 lingvoj fare de Prof. Belinfante kaj lian sur la rezultron de ĉi tiu enketo bazitan proponon (Sciencia Revuo 3 [1951] 60). La demando estas, ĉu la plej internacia prononco de la literoj estas ankaŭ la plej taŭga. Se ĉefa elemento de tia taŭgeco estas klareco kaj neintermikseblo,

nia fonetika eksperimento nerefuteble montras, ke la „internaciaj” nomoj de la literoj ĝenerale tute ne estas taŭgaj: *be-de, be-pe, pe-te, es-es, el-er, be-be*, por menci nur kelkajn parojn, tro facile intermixiĝas. Ĉar temas pri nur kelkdek nomoj, kiuj do sufiĉe facile estas parkerigebraj, la „aposterioreco” aŭ „internacieco” de tiuj nomoj ne estas tiom grava, kiom estas neintermikseblo.

Ni provu do trovi laŭeble neintermikseblajn nomojn por la literoj. Tiuj nomoj ne estu identaj kun esperantaj numeraloj, prepozicioj, ktp. Krome tiuj nomoj estu tiaj ke malfacilaj karamboloj de konsonantoj estu evitataj. Ekzemple se kemiisto en la angla lingvo devas diri HCl (proksimume „ejē si el”) li aŭ fuas la prononcon, aŭ devas fari hiaton inter ĉ kaj *s*.

Konsiderante ĉion ĉi tion, mi venis al la konkludo, ke la nomoj de la konsonantoj ĝenerale komencu per la koncerna konsonanto, kiu sekvas vokalon favore efikas por korekta aŭdo de la konsonanto. Tamen, elektante la vokalon oni kalkulu ankaŭ kun la intermikseblo kiu rezultas kiam oni kombinas alian, kun la unua intermikseblan konsonanton kun la sama vokalo. Kie tio ne estas evitebla, oni aldonu distingigan konsonanton. Taŭgaj por tiu ĉi lasta funkcio estas nur tiaj konsonantoj kiuj ĝenerale korekte audiĝas post vokalo, kaj ne kaŭzas malagrablajn karambolojn. Ĉi tiuj postulojn plenumas nur: *m, n, l, r, j* (ne post *i*), kaj *ü* (nur post *a, e, kaj o*). Cetere oni atentu la intermikseblon de ĉi tiuj distingigaj konsonantoj, kaj strebu al kiel eble plej agrable sonaj nomoj. La radioeksperimento sugestas la jenan sinsekvon laŭ malkreskanta intermikseblo de postvokalaj konsonanto-duoj: *m-n* 210, *l-n* 64, *l-ü* 56, *Δ-j* 35, *Δ-r* 34, *r-ü* 32, *j-l* 32, *Δ-ü* 28, *n-ü* 24, *j-n* 22, *j-ü* 20, *j-m* 19, *Δ-n* 16, *Δ-l* 7, *Δ-m* 7, *m-l* 7, *j-r* 5, *l-r* 4, *n-r* 4, *m-r* 0, *m-ü* 0; la nombroj proksimume mezuras la intermikseblon.

Ĉi tiuj konsideroj kondukis min unuainstance al jena rezulto:

<i>a, ba, ĉa, (ra), za</i>	<i>e, ce, je, le</i>	<i>i, ri</i>
<i>ja-</i>	<i>fa-</i>	<i>pi-</i> (= π)
—	<i>ha-</i>	<i>gi-</i>
<i>ma-</i>	<i>taŭ</i> (= τ)	<i>psi-</i> (= ψ)
<i>o, go, ŝo, ro</i> (= ρ)	<i>üo(-)</i>	<i>u, hu, su, vu, kju</i> (= q)
<i>ko-</i>	<i>do-</i>	<i>tu-</i>
	<i>go-, no-</i>	<i>mu-</i> (= μ)
		<i>nu-</i> (= v)

En ĉi tiu aranĝo streketo post vokalo montras ke distingiga konsonanto estas ankoraŭ aldonenda. Silabofine distingigataj devas esti tiuj konsonantonomoj kiujn disbaras horizontalaj strekoj. *Fa* kaj *ha* estas intermikseblaj inter si kaj kun *a*; *faŭ* kaj *haŭ* estas intermikseblaj kun *taŭ*. *Ja* estas ekzistanta vorto esperanta; krome minacus iomete intermixo kun *ra*, *za* kaj *ĉa*. Ma eble povus esti intermixsata kun *ra*, kaj simile *ma*- kun *ja*. Tamen oni devas konfesi, ke la neceso por aldono de distingiga konsonanto al *ma* ne estas nepra. Similaj konsideroj rezultigis la ĉi-supran aranĝon.

Ankoraŭ neniel lokitaj restas, el la latina alfabeto *y*, kaj el la greka alfabeto la literoj *φ* (*fi*), *χ* (*hi*), kaj *ξ* (*ksi*). Ni prefere prokrastu decidon pri ili, ĝis post kiam la nomoj de la aliaj literoj jam estos fiksitaj.

Mi havas la impreson ke la bazo de la nun disponeblaj faktoj apenaŭ lasas lokon por pli taŭgan aranĝon ol, aŭ eĉ same taŭgan aranĝon kiel mi donis ĉi-supre. Sendube pli disputebla estos la elektado de la distingigaj konsonantoj en la unuopaj kazoj. Mi neniel pretendas ke miaj ĉi-sekvaj provoj kaj propozicioj estas la plej taŭgaj kaj bonaj. Ĉi tie jam ne temas nur pri klara distingeblo, sed ankaŭ pri belsoneco, pri la efiko de aldono de finajoj *o*, *oj*, *on*, *ojn*, *a*, *aj*, *an*, *ajn* al la nomoj, ktp. Mi do invitas vin eventuale sendi al mi vian konstruan kritikon.

En la A-serio: *faj* kaj *ham*, aŭ alternative: *fan* kaj *haj*; *jaj* aŭ *jan* kaj *maŭ*, aŭ alternative *jaŭ* kaj *ma*, *mam*, aŭ *maj*.

En la E-serio: *pej* kaj *ksem* aŭ *kseū*; aŭ *peū* kaj *ksem* aŭ *ksej*; aŭ, alternative, *pem* kaj *kseū* aŭ *ksel*. Krome: *uel*, *uem*, aŭ *ueū*.

En la I-serio: *gim*; *pim* aŭ *pin*; *psi*.

En la O-serio: *koj*, *koŭ* (intermiksebla kun *taŭ*), *kol*, *kojl*, *kojm*, *koǔl*, *koǔm*, ktp.

Oni pripensu ke *ko-* estas intermiksebla ankaŭ kun *ta-*, *fa-*, *ha-*, kaj ke do la distingigaj finajoj estu malsamaj en ĉi tiuj kvar kazoj. Krome: *dōj*, *ŭo(j)*, *gon* (komp. *gim*) kaj *non*.

En la U-serio: *tum*, *mum*, *nuj*. Ebla malavantaĝo estas, ke „mili-mumoj“ sone multe similas al „minimumoj“. Tial prefere ni konsideru jenajn alternativojn: *tum*, *tul*, *tulm*, *turm*; *mum*, *murm*, *mulm*, *mju* (konforma al la angla prononco, sed kun kelka intermikseblo kun *vu* kaj *kju*); *nuj* (en kombino kun *mju* ankaŭ *taŭgus nim*).

Konsiderinte ĉion ĉi-supran, mi opinias ke la ĉi-sube proponotaj nomoj estas taŭgaj kaj la plej konsiderindaj: a *a*, b *ba*, c *ce*, ĉ *ča*, d *dōj*, e *e*, f *faj*, g *go*, ĝ *gim* aŭ *gon*, h *ham*, ĥ *ħu*, i *i*, j *jaŭ*, ĵ *je*, k *kojl* aŭ *kojm*, l *le*, m *ma(m)*, n *non*, o *o*, p *pej*, q *kju*, r *ri* aŭ *ra*, s *su*, ŝ *so*, t *tum*, *tul*, *tulm*, *turm*, u *u*, ū *uo*, v *vu*, w *ueū*, x *ksem*, y *jaj*, z *za*. Krome: *φ* (*fi*) *fom* aŭ *fol*, *χ* (*hi*) *hoj* aŭ *huj*, *μ* (*mü*) *mju* aŭ *mulm*, *ν* (*nü*) *nuj* (aŭ *nim*), *π* (*pi*) *pim*, *ρ* (*ro*) *ro*, *τ* (*taŭ*) *taŭ*, *ξ* (*ksi*) *kseū* aŭ *ksel*, *ψ* (*psi*) *psi*.

Oni komprenu ke ni neniel volas trudi al la grekoj aliajn nomojn por kelkaj literoj el ilia alfabeto. Temas nur pri tio, ke oni uzas tiujn literojn ankaŭ en matematiko kaj kemio, kaj montriĝis ke kelkaj el la oficialaj nomoj estas treege malbone distingebaj. Tial mi serĉis anstataŭajn nomojn per kiuj ni povos eviti miskomprenojn prononcantaj formulojn.

Kiam esperantista instanco estos vokita decidi pri ĉi tiu afero, ĝi ne ignoru la suprajn konsiderojn, kaj certe ne la rezulton de la radia eksperimento.

Kion pluan instruas ĉi tiu eksperimento? Kredeble vi scias, ke kvankam la angla lingvo estas uzata en la tutmonda aertrafiko, la aertrafikaj aŭtori-

tatoj konscas ke oni ne povas fanfaroni pri ĝia bona funkcio. Por ni, esperantistoj, neniel mirige. Sendube la angla lingvo estas inter la plej maltaŭgaj por tiu tasko. Ja la angla lingvo estas unu el la sene plej malklaraj fremdlingvoj. Anglaj profesiaj radioparolistoj estas bone kompreneblaj por fremduloj kiuj iom bone scipovas la anglan lingvon, sed kiam oni aŭdas perradie aŭ telefono ajnan anglon aŭ usonanon, la ŝanco estas ne malgranda ke oni spertas malfacilajn. Konsiderante, krome, kiel fuše fremduloj (plej) ofte prononcas la anglan lingvon, kaj fine, kiel ĉion ĉi tion ankoraŭ pli malbonigas perturbata ricevo en radiotelefonado, oni ne bezonas multe da fantazio por imagi al kio kondukas la uzado de la angla lingvo en aertrafiko.

La spertoj akiritaj per la esperantlingvaj radiodisaŭdigoj, aŭskultitaj de internacia publiko, ofte sub malfavoraj kondiĉoj, sendube pravigas la konvinkon de la esperantistoj, ke Esperanto estas nekomparebla pli taŭga kiel aertrafika lingvo, ol la angla. Tamen, la eksperimento de Radio Roma montras ke, se oni iam decidos uzi Esperanton en la aertrafika radiotelefonado, oni devus kreis specialan kodon por kiel eble plej malgrandigi la ŝancon de misaŭdoj. Estas klare, ekzemple, ke la personaj pronomoj esperantaj estas inter si multe tro similaj por permesi illan uzon en aertrafika kodo por radiotelefonado; simile ankaŭ la numeraloj *ses*, *sep* kaj *dek* estas tro similaj. Krome oni konsideru ke per si mallongeco de vorto ne estas avantaĝo, ĉar misaŭdo aŭ neaŭdo de unu silabo tiam facile perdisgas tutan vorton. Aliflanke, kompreneble ankaŭ vortmonstroj ne taŭgas. Plej taŭgaj ŝajnas meze longaj vortoj kies silaboj estu laueble klaraj. Tial mi dubas ĉu estas ia avantaĝo en anstataŭigo de „maldekstra“ per „lefta“, ankaŭ tial ĉar ĉi tiu vorto, trovubla en la aertrafika terminaro, estas same longa kaj havas la samajn vokalojn kiel ĝia malo: dekstra. Cetere jam antaŭ tre longe Rollet de l' Isle enkondukis la vortojn „verda(flanka)“ (= dekstra), kaj „ruĝa(flanka)“ (= maldekstra), „ruĝen“ kaj „verden“ por uzo en mar- kaj aertrafiko. Ĉi tiuj vortoj, kiuj rilatas al la koloraj lumoj kiujn portas akvo- kaj aerveturiloj, kaj pro ĉi tiu rilato, kaj pro ilia klara distingeblo nepre tute taŭgas, kaj oni ne kreus neologismojn por anstataŭi tute taŭgajn esprimojn.

Sed jam ni lasu tiajn detalojn. Sufiĉas emfazi ke, ĉar ŝajne bagatela misaŭdo povas rezultiĝi pereon por multaj, la plejbonajo estas ankaŭ ne sufice bona, vero pri kies nepreco la hodiaŭaj aŭtoritatuloj de la aviado ŝajnas ne sufice konvinkitaj, kiel montras la ĝisnuna praktiko de la aertrafika radiotelefonado kaj la antaŭnelongaj decidoj ĉi-rilataj. Esperu ni ke baldaŭ en la aviado oni uzos radiotelefonadan kodon fonetike neriproĉeban, por ke minimuma estu la ŝanco ke pereu homaj vivoj pro misaŭdoj.